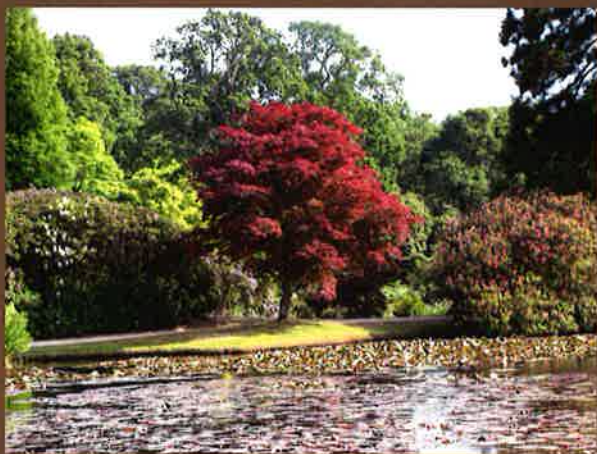

De Vrienden van de Plantentuin Gent

2011

De Vrienden van de Plantentuin Gent

Driemaandelijks tijdschrift

Jaargang 31 - nr. 1 - maart 2012

ISSN 0777 - 8821

Inhoud

Bestuur 2012	pag. 2
Redactioneel	pag. 3
Agenda 2012	pag. 5
Subtropica opname 2012 - 02	pag. 10
Een nieuwe reeks, " Onbekend maakt onbemind"	pag. 20
"In de tuin" literatuur van toen voor nu en later	pag. 34
Plant van de maand = Edgeworthia chrysantha	pag. 38
Colofon	pag. 39
Lidgeld 2012	pag. 40
Gentse woorden en uitdrukkingen (deel 1)	pag. 41

Activiteiten

Het keuzeprobleempje voor 1 mei 2012, of waar gaan we naartoe ?	pag. 6
Planten als bedriegers	pag. 7
Limburgse tuinenkrans	pag. 8
Last minute	pag. 19
11de Lentebeurs Plantentuin	pag. 37
Geneeskracht van planten: een evaluatie	pag. 40
De Vrienden bouwen een feest in de Plantentuin	pag. 44

Bestuur 2012

Voorzitter

Paul Goetghebeur
Ledeganckstraat 35, 9000 Gent
tel. 09-264 5055
fax 09-264 5073
Paul.Goetghebeur@telenet.be

Secretaris

Ferdinand Cobbaut
Fuchsiastraat 105, 9000 Gent
tel. 0497-848882
Ferdinand.cobbaut@advalvas.be

Penningmeester

Léonard Cobbaut
Willy Maststraat 51, 9032 Wondelgem

Leden

Harald Evrard, 9050 Gentbrugge
Cyrilla Gillis, 9940 Evergem
Hilde Mortier, 9051 Sint-Denijs-Westrem
Karel Reusens, 9051 Sint-Denijs-Westrem
Marie-Stéphanie Samain, 9820 Merelbeke
Frank Schautteet, 9000 Gent
Em. Prof. P. Van der Veken, 9052 Zwijnaarde

Website

<http://www.plantentuin-gent.be> (Vrienden)
<http://www.plantentuin.ugent.be> (Plantentuin)

Bankrekening: IBAN- BE21 0011 1921 5403 / BIC- GEBA BE BB

De Plantentuin is open:

De tuin en de publieksskassen (Victoriakas, tropische kas en subtropische kas) zijn dagelijks gratis toegankelijk. Tijdens werkdagen kun je er terecht van 9 tot 16.30 u; op zaterdag, zon- en feestdagen van 9 tot 12 u.

De succulentenkas is open op zondagvoormiddag van 11 tot 12 u.

Titelblad: Plantentuin 3, olieverf op papier, Els Thiers, 2011 (gift aan de Plantentuin)

Leden ex officio

Prof. Dr. Paul Goetghebeur
Directeur, Plantentuin

Ing. Chantal Dugardin
Hortulana, Plantentuin
Ledeganckstraat 35
9000 Gent

tel. & fax: 09-264 5073

Chantal.Dugardin@UGent.be

Beste Vrienden, en ook met een warme groet aan de evenzeer gewaardeerde andere lezers,

Het jaar 2012 was begonnen met een januarimaand vol *fiets*-aangename temperaturen, nietwaar. En ook februari startte met positieve temperaturen. (Recent hebben we een aannemelijke etymologische verklaring gehoord voor het woord fiets).

Maar ! Plots kwamen de noordoostelijke winden met hun ijzige vrieskou onze contreien bedekken met een laag ijsig bevroren grond.

In onze Plantentuin zijn temperaturen gemeten van -12 °C. Van andere plaatsen in Vlaanderen horen we waarnemingen tot -19 °C.

En met die “°C” is opnieuw een botanische link gemoeid, je houdt het niet voor mogelijk.

De Zweedse wetenschapper Anders *Celsius* (1701-1744), een van de leermeesters van Carl Linnaeus, had een temperatuurschaal ontwikkeld, met 0 graad voor het kookpunt van water, en 100 graad voor het smeltpunt van ijs, een centigraad indeling met andere woorden. Na het overlijden van Celsius komt de pragmatische en uiterst efficiënte Carl Linnaeus tot een voorstel om deze schaal net om te keren, nul graad = smeltpunt van ijs, honderd graad = kookpunt van water. Merci, Linnaeus ! Nogmaals !

Gedurende die drie weken permanente vrieskou zijn onze talrijke “altijdgroene” struiken en bomen onderworpen aan een strenge selectie. Hun bladeren zijn verdroogd, verbruind, verhangen, enfin, de fut is er uit. Maar kijk even wat meer gedetailleerd, let op de details, en wat zie je dan ? De eindknoppen en de okselknoppen zijn gaaf, stevig, krachtig. Vandaar ons optimisme, de meeste planten komen er doorheen, ook zij zullen de strenge vrieskoude overleven. Wedden dat ?

Een “koude-rapport” is in voorbereiding, wellicht krijgt u hier later een samenvatting van de belangrijkste resultaten (met andere woorden, de meest importante “doden”).

De typische *winterbloeiers* daarentegen hebben wel wat problemen onderhouden.

Vooreerst was er de koudeperiode in oktober (met vorst !), gevolgd door een warmere november. Vertaald naar de fysiologie van de winterbloeiers : er is een winter gepasseerd, en daarop volgt de lente, dus : start uw bloei !

Resultaat, die winterbloeiers komen in bloei vanaf eind november tot begin februari, waarna de strenge koude echter een einde maakt aan de vrolijkheid.

Bij veel winterbloeiers geraken de nog niet bloeiende knoppen bevroren, en na de diepvriesperiode is hun bloei over-and-out, maar enkelen zoals de *Sarcococca*-soorten hebben blijkbaar absoluut geen last van die ambetante temperatuurwisselingen. Zij staan nu in volle glorie te bloeien, sterk geurend, en met de bessen die ze in de loop van het voorbije jaar hebben geproduceerd uit de bloemen van begin 2011.

“Winterbloei” laat hopen op “lentebloei”, en zo komen we naar onze Lentebeurs, waarop u allen (met uw talrijke supporters) van harte welkom bent. Soyez les bienvenus, voor onze andere landgenoten en zuidelijke grensbewoners. We presenteren u opnieuw een reeks behoorlijk exclusieve planten aan echte vriendenprijzen, omdat we die planten willen promoten. Ze zijn door ons als waardevol beoordeeld, we willen ze verdelen onder planten- en tuinliefhebbers, ze bieden een (bijna gratis...) bonus voor uw tuin.

Mag ik tenslotte opnieuw uw aandacht vragen voor een interessante website, merci ! www.arboretumwespelaar.be

Dit Arboretum Wespelaar is een recent opengestelde collectie, met een buitengewone kwaliteit aan bomen en struiken “uit alle windstreken”. Op die site kan u veel meer informatie vinden over bomen en struiken in het algemeen, en meer bepaald is er een reeks van determinatiesleutels (vervaardigd door onze plantenexpert Jan De Langhe) voor diverse genera van houtige gewassen, die on-line kunnen worden geraadpleegd en overgezet op uw eigen pc.

Paul Goetghebeur, redacteur

Agenda 2012

April

- Zo 1 10u Gratis rondleiding in de Plantentuin: "planten als bedriegers (zie pag. 7)
- Za 7 9u Twee botanische collecties in Vlaams-Brabant (zie pag. 19)
- Zo 22 Lentebeurs (zie pag. 37)

Mei

- Di 1 14u Leupegem (zie pag. 6)
- Di 1 14u Bezoek tuin Albert De Raedt (zie pag. 6)
- Zo 6 10u Gratis rondleiding in de Plantentuin: "Xerofieten"
- Do 17 7u30 Vertrek tuinenreis Zuid-Engeland
- Za 26 10u Havenrondvaart Gent (zie pag. 19)

Juni

- Zo 3 10u Gratis rondleiding in de Plantentuin: "geneeskracht van planten: een evaluatie" (zie pag. 40)
- Zo 10 8u Limburgse tuinenkrans

Juli

- Zo 1 10u Gratis rondleiding in de Plantentuin: "algemene rondleiding in het Gents dialect"
- Zo 15 Begin Gentse Feesten in de Plantentuin

Augustus

- Zo 5 10u Gratis rondleiding in de Plantentuin

September

- Zo 2 10u Gratis rondleiding in de Plantentuin: "hoe overwinteren planten?"
- Zo 9 13u45 Op wereldreis in een groentetuin
- Zo 30 Paddenstoelen in de Gulke Putten en de tuin van Maurice

Oktober

- Zo 7 10u Gratis rondleiding in de Plantentuin: "vruchten in de herfst"
- Za 13 De Vrienden bouwen een feest in de Plantentuin

November

- Zo 4 10u Gratis rondleiding in de Plantentuin:

December

- Za 8 14u30 Algemene Vergadering

Het keuzeprobleempje voor 1 mei 2012 of waar gaan we naartoe?

Keuze 1 : Gaan we naar de tuin van dhr. Albert De Raedt?

Keuze 2 : Of gaan we traditiegetrouw naar Leupegem in De Vlaamse Ardennen

De tuin van Albert De Raedt

Verschillende leden van de 'Vrienden van de Plantentuin' hebben deze mooie tuin reeds bezocht en steeds hoorden we zeer enthousiaste commentaren achteraf. De reden dat we dit jaar deze tuin nogmaals op het programma zetten is dat het de laatste maal is dat hij nog kan bezocht worden, want de eigenaar gaat in 2013 verhuizen.

De tuin werd in 1981 aangelegd op een stuk landbouwgrond van bijna 1,5 ha. Een aanvankelijk vlak terrein werd omgevormd tot een golvende 'Engelse landschapstuin' met een grote natuurlijk ogende vijver en kronkelende romantische paadjes. Het werd ook een interessante collectie van méér dan 500 verschillende bomen en struiken, en meer dan 500 verschillende Rhododendrons en Azalea's. Voornamelijk in de meimaand is de tuin op zijn mooist als de meeste van deze struiken bloeien. De groep Harde Gentse Azalea's is opvallend goed vertegenwoordigd (meer dan 100 verschillende). Dit waren de eerste tuinhybriden die hier in het Gentse ontstonden begin 19^e eeuw. Enkele jaren geleden schreef Albert De Raedt hierover een boek.

Voor de Vrienden van de Plantentuin die op deze dag op bezoek komen zal dit boek uitzonderlijk te koop zijn aan halve prijs! (25 €)

We hopen op een talrijke aanwezigheid.

Praktisch:

Vertrek: 1 mei om 14 uur aan de Plantentuin. We rijden met eigen wagen maar verdelen ons naar zo weinig mogelijk wagens.

Men kan ook rechtstreeks naar de tuin rijden (gelieve dat bij jouw inschrijving te melden). Afspraak om 14u15 Gentsebaan 76 , 9890 Asper (Gavere) De tuin is langs de N 60 (Gent – Oudenaarde). Namelijk 500 m. vóór het kruispunt met de baan Deinze – Gavere op de LINKERKANT van de weg indien je van Gent komt (rechtover M. D. Decor).

Inschrijven: is noodzakelijk en kan door overschrijving vóór 20 april van 5 euro per persoon op rekening BE21 0011 1921 5403 van De Vrienden van de Plantentuin Gent. Vermelding: "tuin De Raedt".

Organisatie: Karel Reusens en Hilde Mortier

Leupegem of de natuur in de Vlaamse Ardennen

Het levenswerk van moeder natuur, en we snuiven er de lente op.

Enig mooie panorama's en elk jaar een bruisende overvloed aan wilde planten.

Voor Leupegem is de afspraak: om 14 u op het De Sompelplein in Leupegem. Er is parkeerplaats op het pleintje

Zorg voor aangepaste kledij (het kan fris zijn) en goed en stevig schoeisel.

Een zonnetje mag er ook bij zijn en wij zorgen voor een leuke namiddag.

Uw gidsen zijn Harald Evrard en Cyrilla Gillis

Planten als bedriegers: Faken ! Gratis rondleiding op zondag 1 april 10 uur

Planten zijn meesters in het tonen en verbergen, het aantrekken en afstoten.

En deze acties voeren ze uit op soms bijzonder ingenieuze wijze, vaak met nabootsen, en even vaak met ronduit bedriegerij.

"Bladeren" die geen bladeren zijn, "wortels" die geen wortels zijn, "stengels" die geen stengels zijn, "bloemen" die geen bloemen zijn, "kleuren" die geen kleuren zijn, "nectarsporen" zonder nectar, noem maar op.

Tijdens de rondleiding wordt geprobeerd om een overzicht te geven van de quasi onuitputtelijke mogelijkheden waarover planten beschikken om zich staande te houden in deze wereld van schijn en bedriegerij...

Limburgse tuinenkrans

Zondag 10 juni 2012

Op het programma van onze uitstap naar Limburg staan 5 waardevolle tuinen.

We beginnen met de tuin van Tony en Diane Deferme-Pirotte, in Stokrooie. De uitgestrekte privétuin van tuinarchitecte Dina Deferme (4 ha) heeft een hart en een ziel.

Hij is verrassend en bekend om zijn oogstrelende borders in alle vormen en kleuren. Geïntegreerd in een prachtig landschap en ondersteund door een degelijke architectuur straalt hij rust uit in al zijn facetten. Hij is een bron van inspiratie voor eenieder die hem bezoekt.

De eigenaars bieden er ons een kopje koffie aan.

Daarna vertrekken we naar de abdij van Herkenrode.

De hortus officinalis bestaat uit twaalf afzonderlijke tuinkamers. Via de loofgang wandelt de bezoeker van kamer tot kamer. Elke kamer heeft haar eigen kenmerkende structuur met wandelpaden in kleischelpenkalk, grind of grindgazon, natuursteen of klinkers. Waterbekkens en fonteinën verhogen de rustige sfeer. Volgens het alfabet zijn de families van geneeskrachtige planten als in een boek over de twaalf kamers verdeeld. In de middengang staan buxussen. Eens volgroeid zullen ze vormgesnoeid worden en dan prachtige, indrukwekkende massieven vormen: een kubus of zuil, een kegel of balk, een bol, ... Zo bepalen ze mee de identiteit en de herkenbaarheid van elke kamer.

In de cafetaria is er een broodje voorzien. Het drankje betalen we zelf.

Onze derde tuin is die van Marc en Gaby Claessen-Van Dijk in Peer

De tuin is gelegen in een landelijke omgeving. De mooie vergezichten waren van grote invloed op het tuinontwerp van de eigenaars, zelf allebei tuinarchitecten! Door de duidelijk vormgegeven basisstructuur en ruimte-indeling

ontstonden er talrijke kamers met elk hun eigen sfeer. Vanaf de rustplekjes her en der in de tuin, geniet men steeds van een ander 'plaatje'. De begroeiing van strak geschoren organische vormen en hagen in combinatie met een losse beplanting geeft deze tuin een doordacht nonchalant karakter.

't Zonhof en de tuin Vandecruys-Frederix liggen naast elkaar in Zonhoven.

't Zonhof: Engels romantisch gevarieerde tuin (14 are), met aandacht voor vorm, kleur en structuur, naast een opbouw van laag tot hoog, wat resulteert in dansende pastelkleurige borders. Waterpartijen en sfeervolle plekjes. Ridderspoortuin. In 't Zonhof kan men met 250 verschillende rozen kennis maken, waarvan 160 klimrozen. Twee grote pergola's bieden ruimte voor deze klimrozen en een collectie van maar liefst 270 soorten clematissen.

Vandecruys-Frederix: De gevarieerde, romantische kijk- en wandeltuin van 36 are is in verschillende stadia aangelegd door de eigenaar zelf.

Hagen en heesters verdelen de tuin op een natuurlijke manier in kamers met elk een eigen grootte, inhoud en sfeer. De tuin bevat een grote verzameling vaste planten, rozen, clematissen, hosta's, hydrangea's, geraniums, hemerocalissen en grassen. Verder is er een vijver, een boomgaard, een decoratief moes- en kruidentuintje, verrassende hoekjes. In de vele zitjes kan je, in zon of schaduw, genieten van rust, sfeer, geuren en kleuren. Wij worden er getrakteerd op een koffie.

Praktisch:

Vertrek: aan de P&R parking , Land van Rodelaan in Gentbrugge op zondag 10 juni 2012 om 8 uur stipt.

Inschrijven: is noodzakelijk en kan door overschrijving vóór 20 mei van 50 euro op rekening BE21 0011 1921 5403 van De Vrienden van de Plantentuin, met vermelding "Limburg". Het aantal inschrijvingen kan beperkt worden.

In de prijs is begrepen: reis met de bus, toegang tot de tuinen, belegd broodje 's middags. Niet begrepen: drank in Herkenrode.

Organisatie: Karel en Hilde

S18 Subtropica opname 2012-02

Subtropica Azië 100

ZUIL 30

10	V	Cocculus orbiculatus	Menispermaceae
20	V	Flagellaria indica	Flagellariaceae
30	C	"Podocarpus javanicus"	Podocarpaceae
40	C	Buxus microphylla var. sinica	Buxaceae
50	A	Suregada aequorea	Euphorbiaceae
60	A	Zanthoxylum species	Rutaceae
70	A	Genus species	Menispermaceae

ZUIL 29

80	V	Carex brunnea 'Variegata'	Cyperaceae
90	C	Reineckea carnea	Ruscaceae
100	C	Ophiopogon japonicus	Ruscaceae
110	A	Cinnamomum insulari-montanum	Lauraceae

ZUIL 28

120	A	Tetrastigma voinieranum	Vitaceae
130	V	Ardisia cornudentata	Primulaceae
140	C	Phoebe checkiangensis	Lauraceae
150	C	Sarcococca saligna	Buxaceae
160	A	Sarcococca ruscifolia	Buxaceae
170	V	Farfugium japonicum	Asteraceae
180	V	Iris japonica	Iridaceae
190	C	Boehmeria biloba	Urticaceae
200	C	Rohdea japonica	Ruscaceae
210	A	Sarcococca saligna	Buxaceae

ZUIL 27

220	V	Ophiopogon jaburan 'Vittatus'	Ruscaceae
230	C	Ternstroemia gymnanthera	Pentaphragmaceae
240	A	Boehmeria macrophylla	Urticaceae
250	A	Podocarpus macrophyllus	Podocarpaceae
260	V	Asarum splendens	Asaraceae
270	V	Rhaphiolepis umbellata	Rosaceae
280	C	Houttuynia cordata	Saururaceae
290	A	Fatsia japonica	Araliaceae
300	A	Aristolochia westlandii	Aristolochiaceae
310	A	Stephania glabra	Menispermaceae

ZUIL 26

ZUIL 25

10	V	Ardisia japonica	Primulaceae
20	C	Reineckea carnea aff. ?	Ruscaceae
30	A	Millettia reticulata	Fabaceae
40	V	Ophiopogon intermedius	Ruscaceae
50	V	Oreopanax echinops	Araliaceae
60	C	Debregeasia longifolia	Urticaceae
70	A	Scolopia oldhamii	Salicaceae

ZUIL 24

80	A	Mucuna sempervirens	Fabaceae
90	C	Cycas revoluta	Cycadaceae

ZUIL 23

130	V	Musa sanguinea	Musaceae
140	C	Vernicia fordii	Euphorbiaceae
150	A	Lonicera hildebrandiana	Caprifoliaceae

ZUIL 22

170	C	Flueggea virosa	Phyllanthaceae
180	A	Jasminum mesneyi	Oleaceae
190	A	Ilex x attenuata	Aquifoliaceae

200	V	Cunninghamia konishii	Cupressaceae
210	C	Melia arguta	Meliaceae
220	C	Flueggea virosa	Phyllanthaceae

230	V	Cinnamomum verum	Lauraceae
-----	---	------------------	-----------

ZUIL 21

250	A	Stephania japonica	Menispermaceae
-----	---	--------------------	----------------

260	V	Dichroa febrifuga	Hydrangeaceae
270	A	Cinnamomum camphora	Lauraceae
280	C	Pittosporum tobira	Pittosporaceae
290	A	Melia azedarach	Meliaceae
300	V	Trachelospermum jasminoides	Apocynaceae

ZUIL 20

310	A	Aristolochia zollingeriana	Aristolochiaceae
-----	---	----------------------------	------------------

350	V	Ficus erecta	Moraceae
360	C	Citrus reticulata	Rutaceae
370	V	Hemiboea subcapitata	Gesneriaceae

380	V	Citrus x limon	Rutaceae
390	C	Citrus x tangelo 'Ugli'	Rutaceae
400	A	Citrus medica	Rutaceae
410	A	Citrus x paradisi	Rutaceae
420	V	Ophiopogon bodinieri	Ruscaceae
430	V	Fortunella japonica	Rutaceae
440	C	Citrus myrtifolia	Rutaceae
450	C	Citrus aurantium	Rutaceae
ZUIL 19			
460	V	Citrus sinensis	Rutaceae
470	V	Citrus x paradisis	Rutaceae
480	C	Dichroa yunnanensis	Hydrangeaceae
490	A	Magnolia champaca	Magnoliaceae
500	A	Dichroa versicolor	Hydrangeaceae

STAPS

TENEN

510	V	Aspidistra daibuensis	Ruscaceae
520	C	Jasminum polyanthum	Oleaceae
530	C	Cinnamomum brevipodium	Lauraceae
540	C	Cinnamomum brevipodium	Lauraceae
550	A	Dichroa hirsuta	Hydrangeaceae
560	V	Exbucklandia populnea	Hamamelidaceae
570	C	Jasminum mesneyi	Oleaceae

ZUIL 18

580	V	Debregeasia squamata	Urticaceae
590	V	Dianella ensifolia	Hemerocallidaceae
600	C	Musa liukuensis	Musaceae
610	A	Jasminum humile	Oleaceae

Subtropica Australië 300

10	V	Anigozanthos flavidus	Haemodoraceae
50	V	Phormium tenax	Hemerocallidaceae
60	C	Acacia melanoxylon	Fabaceae
70	A	Acacia auriculiformis	Fabaceae
80	V	Dietes robinsoniana	Iridaceae
90	V	Doryanthes excelsa	Doryanthaceae
100	C	Doryanthes palmeri	Doryanthaceae

ZUIL 17

120	V	Acacia implexa	Fabaceae
130	V	Eustrephus latifolius	Laxmanniaceae
140	C	Araucaria heterophylla	Araucariaceae
150	A	Acacia armata	Fabaceae
160	V	Lomandra longifolia	Laxmanniaceae
170	V	Lomandra longifolia	Laxmanniaceae
180	V	Melaleuca linariifolia	Myrtaceae
190	V	Geitonoplesium cymosum	Hemerocallidaceae
200	V	Lomandra longifolia	Laxmanniaceae
210	C	Melaleuca ericifolia	Myrtaceae
220	V	Lomandra longifolia	Laxmanniaceae
230	V	Lomandra longifolia	Laxmanniaceae
240	C	Melaleuca glaberrima	Myrtaceae

ZUIL 16

250	A	Agonis flexuosa	Myrtaceae
260	V	Kunzea ericoides	Myrtaceae
270	C	Melaleuca glaberrima	Myrtaceae
280	C	Eucalyptus species	Myrtaceae
290	A	Eucalyptus species	Myrtaceae

300	V	Araucaria cunninghamii	Araucariaceae
310	C	Cryptocarya laevigata	Lauraceae
320	C	Capparis mitchellii	Capparaceae
330	A	Eucalyptus species	Myrtaceae

ZUIL 15

340	A	Brachychiton populneus	Malvaceae
350	V	Muehlenbeckia complexa	Polygonaceae
360	C	Dodonaea angustifolia	Sapindaceae
370	V	Casuarina species	Casuarinaceae
380	C	Dodonaea angustifolia	Sapindaceae
390	C	Casuarina species	Casuarinaceae
400	A	Eucalyptus saligna	Myrtaceae
410	A	Capparis mitchellii	Capparaceae
420	V	Casuarina cunninghamiana	Casuarinaceae
430	C	Macadamia integrifolia	Proteaceae
450	A	Macadamia ternifolia	Proteaceae
460	V	Dodonaea viscosa	Sapindaceae

ZUIL 14

470	V	Pandorea pandorana	Bignoniaceae
490	C	Agonis flexuosa	Myrtaceae

ZUIL 13

500	C	Cissus antarctica	Vitaceae
510	A	Eucalyptus species	Myrtaceae

ZUIL 12***Subtropica Australië 400***

10	C	Tristania neriifolia	Myrtaceae
20	V	Metrosideros excelsa	Myrtaceae
30	V	Viola hederacea	Violaceae
50	C	Harpephyllum caffrum	Anacardiaceae
60	V	Lagunaria patersonii	Malvaceae
80	V	Pittosporum undulatum	Pittosporaceae
90	V	Pittosporum species	Pittosporaceae
100	V	Griselinia lucida	Griselinaceae
120	V	Homalocladium platycladum	Polygonaceae
130	C	Maurocenia frangularia	Celastraceae
140	V	Patersonia fragilis	Iridaceae
150	C	Oreopanax capitatus	Araliaceae
160	V	Melaleuca lanceolata	Myrtaceae
170	V	Cyperus ustulatus	Cyperaceae
180	C	Melicytus ramiflorus	Violaceae

Subtropica Australië 500

20	A	Ficus platypoda	Moraceae
30	C	Elaeocarpus grandis	Elaeocarpaceae
40	C	Coprosma repens	Rubiaceae
50	A	Ficus rubiginosa	Moraceae
60	V	Coprosma repens	Rubiaceae
70	C	Canarium pimela	Burseraceae
80	C	Rhodosphaera rhodanthema	Anacardiaceae
90	A	Pseudopanax crassifolius	Araliaceae
100	C	Eupomatia laurina	Eupomatiaceae
110	V	Phytolacca octandra	Phytolaccaceae

120	V	Carex testacea	Cyperaceae
130	C	Pseudopanax crassifolius	Araliaceae
140	C	Hardenbergia comptoniana	Fabaceae
150	C	Corynocarpus laevigatus	Corynocarpaceae
160	V	Guichenotia latifolia	Malvaceae
170	V	Fuchsia procumbens	Onagraceae
180	A	Dacrycarpus dacrydioides	Podocarpaceae
190	C	Wollemia nobilis	Araucariaceae
200	A	Coprosma repens	Rubiaceae
210	V	Correa backhousiana	Rutaceae
220	V	Correa lawrenciae	Rutaceae
230	V	Beyeria viscosa	Euphorbiaceae
240	A	Correa backhousiana	Rutaceae
250	V	Tecoma stans	Bignoniaceae
260	C	Pandorea jasminoides	Bignoniaceae

Subtropica Amerika 600

10	V	Fuchsia michoacanensis	Onagraceae
ZUIL 11			
20	C	Smilax medica	Smilacaceae
ZUIL 10			
40	A	Solandra maxima	Solanaceae
50	A	Dahlia imperialis 'Alba'	Asteraceae
ZUIL 09			
80	C	Rhus terebinthifolia	Anacardiaceae
90	C	Platynerium andinum	Polypodiaceae
100	V	Peumus boldus	Monimiaceae
110	C	Lantana montevidensis	Verbenaceae
120	C	Yucca elephantipes	Agavaceae
130	C	Fuchsia boliviana	Onagraceae
190	A	Schinus terebinthifolius	Anacardiaceae
ZUIL 08			
200	V	Beaucarnea recurvata	Ruscaceae
210	A	Tournefortia volubilis	Boraginaceae
220	V	Libertia formosa	Iridaceae
230	C	Fuchsia paniculata	Onagraceae
240	C	Genus species	Familia
250	A	Schinus latifolius	Anacardiaceae

270	C	<i>Calliandra tweedii</i>	Fabaceae
280	C	<i>Bouvardia ternifolia</i>	Rubiaceae
290	A	<i>Schinus terebinthifolia</i>	Anacardiaceae
300	A	<i>Aristolochia labiata</i>	Aristolochiaceae
310	V	<i>Cyphomandra betacea</i>	Solanaceae
320	C	<i>Cyphomandra betacea</i>	Solanaceae
330	C	<i>Bomarea hirtella</i>	Alstroemeriaceae
340	A	<i>Cupressus lusitanica</i>	Cupressaceae
350	C	<i>Heimia myrtifolia</i>	Lythraceae
360	A	<i>Amicia zygomeris</i>	Fabaceae
370	A	<i>Lapageria rosea</i>	Philesiaceae
ZUIL 07			
380	V	<i>Aristolochia fimbriata</i>	Aristolochiaceae
390	V	<i>Vasconcellea monoica</i>	Caricaceae
400	C	<i>Celtis pallida</i>	Cannabaceae
410	C	<i>Cupressus glabra</i>	Cupressaceae
420	C	<i>Mutisia coccinea</i>	Asteraceae
430	C	<i>Prosopis glandulosa</i>	Fabaceae
440	V	<i>Drimys winteri</i>	Winteraceae
450	V	<i>Sinningia macropoda</i>	Gesneriaceae
460	V	<i>Pinus oocarpa</i>	Pinaceae
470	C	<i>Celtis pallida</i>	Cannabaceae
480	V	<i>Ardisia compressa</i>	Primulaceae
490	C	<i>Ceiba speciosa</i>	Malvaceae
500	A	<i>Oreopanax andreanus</i>	Araliaceae
ZUIL 06			
510	A	<i>Aristolochia trilobata</i>	Aristolochiaceae
520	V	<i>Alstroemeria psittacina</i>	Alstroemeriaceae
530	C	<i>Phytolacca dioica</i>	Phytolaccaceae
540	C	<i>Abutilon x hybridum 'Nabob'</i>	Malvaceae
550	A	<i>Lycianthes rantonnetii</i>	Solanaceae
560	C	<i>Ceratozamia mexicana</i>	Zamiaceae
570	A	<i>Ceiba speciosa</i>	Malvaceae
ZUIL 05			
580	A	<i>Caesalpinia tinctoria</i>	Fabaceae
590	C	<i>Lamanonia ternata</i>	Cunoniaceae
600	C	<i>Aristolochia labiata</i>	Aristolochiaceae

610	V	Solanum viarum	Solanaceae
620	V	Lafoensia punicifolia	Lythraceae
630	C	Duranta erecta	Verbenaceae

Subtropica Afrika 700

10	V	Impatiens niamniamensis	Balsaminaceae
20	C	Tecomaria capensis	Bignoniaceae
30	A	Heteromorpha arborescens	Apiaceae
40	C	Adansonia fony	Malvaceae
50	A	Afrocarpus mannii	Podocarpaceae

ZUIL 04

60	V	Plectranthus fruticosus	Lamiaceae
70	C	Plectranthus fruticosus	Lamiaceae
80	C	Diospyros whytei	Ebenaceae
90	V	Podocarpus milanjanus	Podocarpaceae
100	C	Tecomaria capensis	Bignoniaceae
110	C	Trichocladus ellipticus	Hamamelidaceae
120	C	Crotalaria axillaris	Fabaceae
130	C	Carissa edulis	Apocynaceae
140	A	Genus species	Familia
150	V	Dermatobotrys saundersii	Scrophulariaceae
160	C	Hibiscus ludwigii	Malvaceae
170	A	Schotia latifolia	Fabaceae

ZUIL 03

180	A	Cissus rhombifolia	Vitaceae
190	V	Ornithogalum longibracteatum	Hyacinthaceae
200	C	Albizia gummifera	Fabaceae
210	A	Schotia afra	Fabaceae
220	V	Putterlickia pyracantha	Celastraceae
230	C	Acacia karroo	Fabaceae
240	A	Halleria lucida	Stilbaceae
250	C	Acacia horrida	Fabaceae
260	A	Plumbago auriculata	Plumbaginaceae

270	V	Acacia nilotica	Fabaceae
280	C	Buddleja saligna	Scrophulariaceae
ZUIL 02			
290	V	Dietes bicolor	Iridaceae
300	V	Polygala virgata	Polygalaceae
310	C	Olea verrucosa cf	Oleaceae
320	A	Dombeya tiliacea	Malvaceae

330	V	Knowltonia vesicatoria	Ranunculaceae
340	C	Catha edulis	Celastraceae
350	A	Ricinus communis	Euphorbiaceae

360	V	Dietes iridoides	Iridaceae
370	C	Maytenus heterophylla	Celastraceae
380	A	Chasmanthe aethiopica	Iridaceae
390	A	Asparagus retrofractus	Asparagaceae

ZUIL 01

Subtropica Mediterraan 800

10	V	Hypericum canariense	Hypericaceae
20	C	Tetraclinis articulata	Cupressaceae
30	C	Smilax aspera	Smilacaceae
40	C	Apollonias barbujana	Lauraceae
50	V	Semele androgyna	Ruscaceae
60	A	Markhamia lutea	Bignoniaceae
70	A	Cupressus dupreziana	Cupressaceae
80	C	Ficus sycomorus	Moraceae
90	V	Cyclamen persicum	Primulaceae
100	V	Cyclamen graecum	Primulaceae
110	C	Olea europaea	Oleaceae
120	V	Sibthorpia peregrina	Plantaginaceae
130	C	Ocotea foetens	Lauraceae
140	V	Visnea mocanera	Pentaphragmaceae
150	V	Arundo donax	Poaceae
160	C	Maytenus canariensis	Celastraceae
170	V	Ceratonias siliqua	Fabaceae
180	V	Cyclamen persicum	Primulaceae
190	C	Capparis spinosa var. inermis	Capparidaceae

200	V	<i>Cyclamen graecum</i>	Primulaceae
220	C	<i>Quercus suber</i>	Fagaceae
230	C	<i>Scutellaria sieberi</i>	Lamiaceae
240	A	<i>Phoenix dactylifera</i>	Arecaceae
250	A	<i>Ruscus hypophyllum</i>	Ruscaceae
260	V	<i>Woodwardia radicans</i>	Blechnaceae
270	V	<i>Dracaena draco</i>	Ruscaceae
280	C	<i>Bosea yervamora</i>	Amaranthaceae
290	A	<i>Ruscus hypophyllum</i>	Ruscaceae
300	V	<i>Punica granatum</i>	Lythraceae
310	V	<i>Withania aristata</i>	Solanaceae
320	C	<i>Widdringtonia species</i>	Cupressaceae
330	V	<i>Pinus canariensis</i>	Pinaceae
340	A	<i>Buxus balearica</i>	Buxaceae
350	V	<i>Buxus balearica</i>	Buxaceae
360	V	<i>Celtis australis</i>	Cannabaceae
370	V	<i>Vitex agnus-castus</i>	Lamiaceae
380	C	<i>Quercus coccifera</i>	Fagaceae
390	C	<i>Jasminum azoricum</i>	Oleaceae
400	V	<i>Hypericum canariense</i>	Hypericaceae
410	V	<i>Phyllis nobla</i>	Rubiaceae
420	V	<i>Apollonias barbujana</i>	Lauraceae
430	C	<i>Apollonias barbujana</i>	Lauraceae
440	A	<i>Dracaena draco</i> subsp. <i>ajgal</i>	Rsccae

Last minute

Men kan nog inschrijven voor:

**Twee botanische collecties in Vlaams-Brabant (39 euro) en
Havenrondvaart Gent (6 euro)**

Voor informatie over deze uitstappen zie decembernummer 2011.

Voor de inschrijvingen neem je contact op met de secretaris, Ferdinand Cobbaut (tel 0497-848882)

Een nieuwe reeks, "Onbekend maakt onbemind"

Na "Tien jaar later" komt hier en nu de eerste aflevering van "Onbekend maakt onbemind". Door omstandigheden van vooral seizoenale aard zullen de twee reeksen elkaar een beetje overlappen. In het juninummer voorzien we de looplijst en bespreking van de Rotstuin (Tien jaar later !), en dan voor het septembernummer ligt de Schaduwborder te wachten.

Het "onbekende" in de titel verwijst naar de grotendeels onbekende flora die in onze serres op u staan te wachten. Het zijn planten uit verre en vreemde oorden waar de meesten onder ons weinig tot geen kennis van bezitten. En dus wordt aan deze onbekenden voorbijgelopen, blijven ze onbemind. Vandaar dat hier een poging wordt ondernomen om tenminste een kleine selectie onder uw aandacht te brengen, door het tonen van onvermoede links met deze planten, want op een of andere manier kent u deze soorten toch een klein beetje... Daarnaast vertonen diverse soorten zeer interessante eigenschappen die u zelf eenvoudig kan waarnemen tijdens uw bezoek aan de serres.

De eerste kas die hier wordt voorgesteld is onze Subtropica, in de nummering (aangebracht op de toegangsdeuren) van de kassen is dit S18.

S18 = Subtropica, een korte uitleg !

De plantengroei in deze kas is van enigszins gemengde natuur, voor een deel subtropisch, voor een deel tropisch montaan, voor een deel mediteraan. Het kunstmatige klimaat dat in deze kas wordt aangehouden is minder warm dan in de twee andere grote kassen, en de luchtvochtigheid is hier beduidend lager.

De planten zijn geordend naar een geografisch criterium, met name verdeeld over Azië, Australië en omgeving, Amerika, Afrika, en de echte Middellandse Zee.

De looplijst start bij het binnenkomen vanuit de Victoriakas.

Rechts is het eerste perceel Azië (= Azië 100), dat eindigt met pad naar de Tropische kas. Het tweede perceel Azië (= Azië 200) start aan de overzijde van dit pad, en loopt tot aan de laatste banaanplant (*Musa liukuensis*).

Dan volgt het eerste perceel Australië (= Australië 300) met het einde gevormd door de grote toegangspoort. Het tweede perceel Australië (= Australië 400) start bij het pad dat de vlakbijgelegen noordelijke "kop" van het centrale deel afscheidt, en loopt daar omheen. Het derde deel van Australië (= Australië 500) start aan de stapstenen in het centrale deel, loopt via het reeds gemelde pad naar de andere zijde van het centrale deel en eindigt daar ook weer bij de stapstenen.

Ons Amerikaanse perceel (= Amerika 600) start bij de grote toegangspoort en loopt door tot aan de volgende rij stapstenen.

Daar start het Afrikaanse perceel (= Afrika 700) dat eindigt aan het pad naar de Victoriakas.

Tenslotte is er de Middellandse Zee (= Middelland 800), die start vlakbij, aan de stapstenen grens met Australië en doorloopt rond de zuidkant van het centrale deel tot aan de stapstenen aan de andere zijde, opnieuw de grens met Australië.

Subtropica, onze keuze !

Hieronder worden enkele opmerkelijke, verdienstelijke, ongewone, slecht bekende, om een of andere reden vermeldenswaardige soorten beschreven. Bij elke soort geven we ook de naam van de familie waartoe ze behoort, en waar kan is ook een Nederlandse naam bijgevoegd. Door de exotische aard van deze soorten zijn er echter maar weinig met een "vertaling", maar daar kan hier en daar aan worden verholpen door de wetenschappelijke ("Latijnse")

naam te verklaren. Zoals u kan zien zijn dergelijke namen in veel gevallen betekenisvol, mits de nodige uitleg wordt voorzien.

Azië 100

Podocarpus javanicus (Podocarpaceae)

De Podocarpusfamilie is een zeer bijzondere groep van Naaktzadigen, verwant met de bij ons beter bekende Naaldbomen, en meer bepaald met de Araucariafamilie (van de Slangenden). De "kegel" is bij deze familie sterk verkleind en gewoonlijk rijpt maar één zaad uit, vergezeld van vlezig uitgegroeide delen van de kegel of omgevende schubjes.

De naam *Podocarpus javanicus* is echter problematisch, want gebaseerd op de veel oudere naam *Thuja javanica* N.L.Burman uit 1768. En van deze laatste naam is (nog) niet met zekerheid gekend welke boom Burman filius in zijn Flora Indica hiermee bedoelde.

Er zijn verschillende interpretaties gepubliceerd, zoals de synonymie met *Sundacarpus amarus*, of met *Dacrycarpus imbricatus*. Door middel van de uitstekende website www.conifers.org kunnen we zeer makkelijk onze boom vergelijken met goede beschrijvingen van de net vermelde soorten.

Wat blijkt ? Onze boom komt helemaal niet overeen met deze beschrijvingen. Probleem !

We zoeken even naar het accessienummer van dit exemplaar.

Wat blijkt ? Dit nummer 1900 1180 is een "1900-nummer". Deze worden arbitrair toegekend aan de reeds lang hier aanwezige planten, die niet zijn ingeschreven in de moderne registers (= na 1970). Wellicht zijn deze planten wel genoteerd in oudere registers, maar die zijn verdwenen, en daardoor is de origine van quasi alle oudere bomen nu onbekend. Probleem !

Voor een plant met twijfelachtige identificatie is een oplossing in principe mogelijk, namelijk een herdeterminatie. Maar bij de Podocarpusfamilie zijn de vorm van kegel en zaad en aanhangsels van groot belang bij de determinatie, en onze boom heeft in de voorbije 30 jaar geen enkele kegel gevormd.

Probleem !

Er is nog een laatste oplossing mogelijk, die kan worden aangeboden door de nieuwe moleculaire technieken. Door isolatie van een genoomfragment, het sequencen van de ATGC-code van dit stukje DNA, en het vergelijken van deze concrete code met de grote genetische databank zou een match kunnen worden gevonden. Maar, vooreerst is het toepassen van deze techniek nog altijd een beetje duur, en verder zijn nog niet voldoende soorten van de Podocarpusfamilie opgenomen in deze databank. Probleem !

Besluitend : we laten voorlopig deze boom met deze naam staan, maar met het duidelijke besef dat hier een voorlopig onoplosbaar probleem aanwezig is.

Tetrastigma voinieranum (Vitaceae, Druivenfamilie)

Achteraan tegen zuil 28 groeit een zwaar verhoutte liaan omhoog langs deze zuil. Hogerop wordt deze liaan elk jaar in de herfst gesnoeid, en daar groeien in de lente nieuwe jonge slingerende stengels uit.

Deze takken zijn voorzien van prachtige ranken, die eigenlijk omgevormde stengeltoppen voorstellen. De groei van de stengel wordt dan verdergezet door de uitgroei van een okselknop. De lange, slingerende stengels zijn dus opgebouwd uit onderdelen van verschillende orde, met telkens een zijas van hogere orde. Dergelijke meervoudige stengels zijn niet zo zeldzaam, en die worden aangeduid als sympodiale stengels.

De bladeren van deze soort zijn handvormig samengesteld, voorzien van twee goed ontwikkelde stipulen (die snel verdrogen en afvallen). Bloei hebben we bij onze plant nog nooit vastgesteld, maar uit de naam van het genus zou blijken dat we een stamper met vier stempels mogen verwachten...

Fatsia japonica, Vingerplant (Araliaceae, Klimopfamilie)

De Klimopfamilie is een vooral tropische familie, met maar een kleine minderheid soorten uit gematigde gebieden. Deze Vingerplant is een Japanse soort, die hier (= in onze Plantentuin) goed winterhard is en in het Gentse als sierplant in stadstuinen behoorlijk populair was.

In de serre komt bloei zelden tot ontwikkeling, in de tuin (in het Arboretum Azië) bloeit de soort elk jaar, in de herfst, gevolgd door vruchtvorming in de loop van de winter. In deze late bloei en vruchtzetting komt ze overeen met onze inheemse Klimop.

Vorig jaar in maart hebben we de aanwezigheid vastgesteld van de Klimopbremraap op deze plant, in de serre. Klimopbremraap is een parasiet die in de natuur enkel voorkomt op de wortels van Klimop, maar hier in de Plantentuin is ze ook waargenomen op de Vingerplant én op de hybride van de Vingerplant met Klimop, de *x Fatschedera lizei*. Deze parasiet is blijkbaar op een of andere manier de serre binnengeraakt door middel van haar zeer kleine zaden (een voorbeeld van stofzaad) en heeft daar een dichte verwant van de Klimop "gevonden".

Stephania glabra (Menispermaceae, Sikkelzaadfamilie)

Langs zuil 26, tegen de deur naar de Tropica, groeit een liaan uit een zware bovengrondse knol. De bladeren zijn schildvormig (= met de bladsteel niet aan de basis van de bladschijf, maar ergens richting centrum. De stengels slingeren zichzelf rond de zuil (zonder ranken), en bloeien wanneer ze een meer lichtrijk plekje hebben gevonden. In juni 2008 hebben we de bloemen kunnen bekijken, en het waren meeldraadbloemen. De meeste (of misschien alle ?) soorten van deze familie zijn tweehuizig, met "mannelijke" meeldraadbloemen op de ene plant en de "vrouwelijke" stamperbloemen op een andere plant, met andere woorden : in twee aparte huizen.

Bij deze plant zullen we dus nooit vruchten vinden, waardoor we hier nooit een mooi kenmerk van deze familie kunnen tonen, met name de sikkelvormige zaden.

Azië 200

Lonicera hildebrandiana (Caprifoliaceae, Kamperfoeliefamilie)

Kamperfoelies hoef ik hier niet voor te stellen, dankzij de aanwezigheid van een inheemse soort, de Wilde kamperfoelie, een van onze weinige lianen. De Aziatische soort hier is een kloeke groeier, rond zuil 22 in de hoek, met grote

bladeren, en navenant grote bloemen. Als jonge plant heeft ze in 2009 gebloeid in de opkweekserre, toen reeds met flinke bloemen, maar bij volwassen planten zouden de bloemen tot 15 cm groot (of beter : lang) worden. We kijken er naar uit !

Dichroa febrifuga (Hydrangeaceae, Hortensiafamilie)

Een weinig verder langs het pad zit u rechts een struik met grote, donker-groene, tegenoverstaande bladeren, die doen denken aan een Hortensiablad. Geregeld komt deze plant in bloei, maar in tegenstelling tot zijn verwante Hortensia vormt het bloemgestel geen vergrote randbloemen. Alle bloemen van de tuil zijn gelijk en even klein of groot, en - opvallend - tweekleurig tijdens de bloei, de ene bloemen wit, de andere blauw. De genusnaam verwijst trouwens naar deze opvallende kleuring.

Bij het Hortensia-onderzoek dat hier in de Plantkunde wordt uitgevoerd (met uw financiële steun !) is gebleken dat dit genus *Dichroa* diep genest is binnen het genus *Hydrangea* (= Hortensia). Als gevolg hiervan zal binnenkort een formele synonymie worden gepubliceerd, en deze soort zal van naam veranderen, ze wordt een soort *Hydrangea*...

Ficus erecta (Moraceae, Moerbeifamilie)

De meeste Vijensoorten in onze serres zijn groenblijvende struiken of bomen met leerachtige, stijve bladeren. Deze Oost-Aziatische soort is daarbij een duidelijke uitzondering, ze verliest haar blad voor de winter, staat dan een hele tijd kaal, en pas laat in de lente komen de nieuwe, dunne, kruidachtige bladeren te voorschijn. Dezelfde soort is ook aanwezig als kuipplant, 's zomers buiten en later overwinterend in het Palmarium.

De herfstverkleuring is niet betrouwbaar, maar soms is het spectaculair : alle bladeren worden op kort tijd botergeel, en vallen allemaal tegelijk af waardoor rond de plant een prachtig geel tapijt ontstaat.

Vijgjes worden ook geregeld gevormd, maar of ze eetbaar en/of lekker zijn weet ik niet. Wil iemand eens komen proeven ?

Hemiboea subcapitata (Gesneriaceae, Gesneriafamilie)

Ter hoogte van de citrusstruiken is deze bodembedekker uitgeplant, maar zoals bij meerdere leden van de Gesneriafamilie is ook deze soort seizoenaal verdwijnend. Dit verschijnsel kennen we ook bij veel inheemse soorten uit onze koudgematige regio, zoals bij de bekende Madeliefjes en Paardenbloemen in de graspleinen. 's Winters zijn die in de grond verdwenen, en pas in de lente komen ze weer te voorschijn. De meeste soorten van de Gesneriafamilie zijn (sub)tropisch en dit verdwijnende gedrag is dus eerder onverwacht. Tot nu toe is het tapijtje elk jaar teruggekeerd, met bloei in de zomer. De genusnaam is een verwijzing naar de vorm van de vrucht, waarbij Boea (uitspraak = bo éé a) = een riem van runderleer.

Op de interessante website omtrent de Gesneriafamilie (<http://persoon.si.edu/gesneriaceae/index.htm>) wordt de naam *Hemiboea henryi* (waaronder deze plant is ontvangen) als een synoniem beschouwd van de naam die we hier gebruiken.

Citrus (Rutaceae, Wijnruitfamilie)

Op deze plaats zijn een tiental planten van het genus *Citrus* bijeengeplaatst. Zowel rond het genus als rond de soorten is een ontzettende verwarring aanwezig, inzake naamgeving, omschrijving, hybridisatie, interpretatie.

Momenteel wordt aangenomen dat de plaats van origine van de wilde voorouders te situeren valt in het zuidoosten van China en aangrenzende gebieden van Vietnam. In de Nederlandse namen appelsien en sinaasappel herkennen we trouwens het woord China...

De meeste planten die u hier ziet zijn oud en van onbekende origine, en de identiteit van enkele planten is nogal twijfelachtig. Maar ze bloeien goed, en vormen geregeld vruchten, en zolang we geen betrouwbare bron van "wilde" of "gedomesticeerde" citrusplanten vinden laten we ze op hun plaats.

De domesticatie is al zeer lang gaande, in China en Vietnam, en vermoedelijk zijn de wilde voorouders grotendeels of volledig verdwenen door onder andere terugkruising met gekweekte vormen. De embryovorming verloopt daarenboven op een gecompliceerde manier, gedeeltelijk seksueel, gedeeltelijk clonaal, en dus een bron van nog veel meer bijkomende verwarring.

De bladeren van deze soorten lijken gewoon enkelvoudig, maar eigenlijk zijn ze (om eens een prachtige term te gebruiken) unifoliolaat. Wat u herkent als bladschijf komt eigenlijk overeen met het topdeelblaadje van een oneven geveerd blad (zoals aanwezig bij de meeste leden van deze familie). En dus is dit blad maar schijnbaar enkelvoudig, en eigenlijk geveerd maar herleid tot één enkel topdeelblaadje...

Exbucklandia populnea (Hamamelidaceae, Toverhazelaarfamilie)

In de Toverhazelaarfamilie vinden we heel wat ongewone bomen en struiken, zoals ook deze soort. Opmerkelijk zijn de "vleugeltjes" die we op de bladsteel kunnen waarnemen. Bij nader toezien blijkt het te gaan om de twee stipulen, die met elkaar zijn verkleefd en binnenin de stengeltop mét volgend blaadje beschermen. Bloei is hier helaas nog nooit waargenomen.

Op het eerste gezicht draagt deze plant een wat vreemde naam, maar er is een eenvoudige verklaring. Oorspronkelijk was de soort gepubliceerd als *Bucklandia populnea*, in 1836, ter ere van dominee William Buckland (1784-1856), een beroemd Brits paleontoloog, die onder andere de nieuwe term coprolieten heeft geïntroduceerd. Wat later blijkt echter dat deze genusnaam reeds was geclaimd en gebruikt voor de beschrijving van een fossiele stengel van cycasachtige planten, in 1825. Door de regel van prioriteit moet dus de latere *Bucklandia* worden vervangen, en vaak gebeurt dat door bijvoegen van een prefix of suffix, hier dus met Ex-...

Debregeasia squamosa (Urticaceae, Brandnetelfamilie)

Niet alle soorten uit de Brandnetelfamilie bezitten brandharen, zoals hier wordt aangetoond. Wel dragen de jonge, groene takken een vreemd soort dikke haren, heel dicht bijeen geplaatst, waardoor een "mossig" aspect ontstaat, vergelijkbaar met dat van de "mosrozen". In het najaar groeien de bloemgroepjes uit tot met elkaar vergroeide vruchtjes, gelig tot licht oranje, en eetbaar maar niet echt smakelijk.

Musa liukuensis (Musaceae, Banaanfamilie)

Als laatste plant in Azië (en goed herkenbaar als markeerder) is een soort banaan geplaatst. Deze plant is een endem van de Riukiu eilanden (= Nansei shoto), waarvan het meest bekende eiland wellicht Okinawa zal zijn.

Australië 300

Dianella ensifolia (Hemerocallidaceae, Dagleliefamilie)

In het grensgebied tussen Azië en Australië is een merkwaardige soort aangeplant, met vreemd gevormde bladeren en zeer opvallende blauwe tot paarsige bessen. De soort is bekend van (sub)tropisch Azië tot in Nieuw-Guinea en de Salomonseilanden. Deze laatste twee eilanden worden omwille van hun floristische gelijkenis vaak tot het Australische gebied gerekend.

Doryanthes excelsa & palmeri (Doryanthaceae, Doryanthesfamilie)

Twee reusachtige rozetten staan hier al jaren te groeien, en wij wachten vol spanning op een mogelijke bloei. Uit veldwaarnemingen in Australië blijkt dat bepaalde componenten in savannebranden een stimulerende werking uitoefenen op de aanleg van het bloemgestel. Even een brandje stoken ?

Casuarina "equisetifolia" (Casuarinaceae, Casuarinafamilie)

Dicht bij elkaar staan hier meerdere exemplaren van het genus Casuarina. Tijdens het bezoek van een Australische specialist bleek dat de meeste soortnamen hier fout zouden zijn. Vandaar de aanhalingstekens bij de soort aanduiding ! Maar "equisetifolia" geeft wel goed weer hoe de takjes zijn opgebouwd, door hun opvallende gelijkenis met Paardenstaartstengels (= *Equisetum*) : kransstandige kleine blaadjes, vergroeid met elkaar op een knoep van de gearticuleerde stengel.

Macadamia ternifolia & integrifolia (Proteaceae, Proteafamilie)

Twee donkere struiken, met leerachtige bladeren, die maar zelden tot bloei komen, maar ze zijn wel de leveranciers van delicioze "noten" (in casu =

zaden), de Macadamia-noten.

Australië 400

***Viola hederacea* (Violaceae, Viooltjesfamilie)**

De vloer van dit hele perceel is bedekt door een gezellig kruipertje, met ronde blaadjes (die niet echt lijken op Klimop = *Hedera*), en bloemen die bij een snelle blik ook niet lijken op een viooltje. Bij nader toezien echter zal u hier toch de typische bouw van het viooltje herkennen. Kom maar eens kijken !

***Homalocladium platycladum* (Polygonaceae, Duizendknoopfamilie)**

Een mooi kenmerk van de Duizendknoopfamilie is hier goed zichtbaar : de afgeplatte stengels zijn sterk gearticuleerd door de talrijke knopen, waarop bij jonge groei nog een blad staat. In het Engels krijgt deze plant als naam, vertaald : de Lintwormplant, een niet-onterechte aanduiding.

Australië 500

***Fuchsia procumbens* (Onagraceae, Teunisbloemfamilie)**

Als u eens een zeer ongewone fuchsia wil zien, dan is dit een kandidaat. Kruipend over de bodem, een tapijtje vormend, en bloemen met een erg vreemde kleurencombinatie, later uitgroeïend tot een langwerpige bes.

***Dacrycarpus dacrydioides* (Podocarpaceae, Podocarpusfamilie)**

Herinnert u zich de eerst becommentarieerde plant, "*Podocarpus javanicus*", waarbij de naam *Dacrycarpus* even is gevallen ? Wel, dit is een échte *Dacrycarpus*, met gedeeltelijk schubvormige blaadjes en gedeeltelijk distiche, juveniele blaadjes op jonge takjes. Dit endeem uit Nieuw-Zeeland draagt de Maori-naam kahikatea.

Wollemia nobilis (Araucariaceae, Araucariafamilie)

In de Blue Mountains ten noorden van Sydney, in het Wollemi National park is in 1994 een zeer bijzondere nieuwe gymnosperm ontdekt, een botanische sensatie die ook in het nieuws werd opgepikt als de "Pinosaurus". Deze plant blijkt verwant met de Araucariafamilie, en behoort tot een soort waarvan het hout als fossiel reeds lang was bekend. Rond de vermeerdering van deze vondst is een uitgekiende marktstrategie ontwikkeld, waardoor belangrijke fondsen zijn verworven voor het behoud van dit nationaal park.

Amerika 600

Fuchsia michoacanensis (Onagraceae, Teunisbloemfamilie)

Om nog eens even op het genus *Fuchsia* terug te komen, deze Mexicaanse soort is een klimmer, met sappige stengels en prachtige mini-bloempjes. En voor de kenners: aan de top van de kelkblaadjes is er een mooie Querzone, of met andere woorden, een verdwijnpunt.

Libertia formosa (Iridaceae, Irisfamilie)

In deze naam herkennen we de familienaam Libert, en in dit geval gaat het over Marie-Anne Libert (1782-1865), een dame uit de regio van Malmédy, die in haar tijd beroemd was als zeer bekwame plantkundige-mycologe. Meerdere botanici hebben een genus aan haar opgedragen, en door wat nomenclaturale kronkels wordt nu *Libertia* Sprengel (1824) als naam bewaard voor dit genus. Op de Wikipedia encyclopedie kan u een aardige biografie van haar lezen, in het Waals!

Cyphomandra betacea, Boomtomaat (Solanaceae, Nachtschadefamilie)

Inderdaad, een nauwe verwant van "onze" tomaat, maar groeiend aan een snelgroeiende en eerder kortlevende "boom". De rijpe vruchten zijn wat donkerder gekleurd dan een tomaat, de vorm is wat verschillend, en zeker ook textuur en smaak zijn echt anders. U kan ze plukken en vers opeten, hun smaak is aangenaam fris met een licht zure toets, maar ze kunnen ook verwerkt worden tot chutney of een zachte gelei.

Vasconcellea monoica (Caricaceae, Papayafamilie)

Aan de vruchten kent men de boom, en de gelijkenis met een papaya is onmiskenbaar. Maar bij een dwarse doorsnede zien we 5 hokken, terwijl de papaya zeer duidelijk eenhokkig is. Ook moleculair is het verschil tussen de echte papaya en deze verwanten aangetoond, met als resultaat de erkenning van twee genera.

Drimys winteri (Winteraceae, Winterafamilie)

Deze struik bloeit vrij vroeg in de lente, en haar bloemen tonen de eigenschappen van Basale Bloemplanten, een wisselend aantal bloemdekbladen, een niet-gefixeerd aantal meeldraden, en centraal een aantal losse vruchtbladen. Voeg daarbij het ontbreken van houtvaten (enkel anatomisch waarneembaar) en dan wordt het plaatje compleet.

Sinningia macropoda (Gesneriaceae, Gesneriafamilie)

De Gesneriafamilie is momenteel bij ons een zo-goed-als onbekende (op het Kaaps viooltje na), terwijl ze vroeger in de tijd van de wintertuinen met tal van genera en soorten aanwezig was in het assortiment. Eigenlijk is dat jammer, want deze familie heeft heel wat te bieden voor plantenliefhebbers, kruiden, struiken, lianen, zelfs enkele bomen, vreemd morfologisch gedrag, ongewone groeivormen, en ... schone bloemen.

De aanduiding *macropoda* is een goede omschrijving van de zwaar opgezwollen stengelbasis, waaruit elke lente eenjarige scheuten te voorschijn treden, die groeien, bloeien, vruchtzetten en weer verdwijnen.

Ceiba speciosa (Malvaceae, Kaasjeskruidfamilie)

Overduidelijk zien we hier een eveneens gestekeld zusje van de Kapokboom uit de tropische kas. Later zou de stam gaan opzwellen.

Alstroemeria psittacina (Alstroemeriaceae, Alstroemeriafamilie)

Deze planten zijn doorlevend met behulp van ondergrondse wortelknollen. In de lente komen de stengels uit de grond te voorschijn, en daar is iets merkwaardig te zien : de bladeren zijn 180 ° gedraaid. Waarom ? Joost mag

het weten ! Later komen dan de bont gevlekte bloemen tot ontwikkeling, met hun kenmerkende ene symmetrievlak en het onderstandig vruchtbe-ginsel. De kans is groot dat u gelijkaardige bloemen in de bloemenwinkel heeft gezien, onder de naam Incalelie.

***Ceratozamia mexicana* (Zamiaceae, Zamiafamilie)**

Bij deze cycasachtige plant is de habitus eerder ongewoon voor de groep. Waar de meeste soorten een eerder korte, plompe, dikke stam aanmaken zien we hier een brede klomp met talrijke kleine, zeer korte stengels. Bijna het hele jaar door zijn vrouwelijke kegels aanwezig, met de twee ken-merkende hoorntjes op elke schub.

Afrika 700

***Asparagus retrofractus* (Asparagaceae, Aspergefamilie)**

Uit Zuid-Afrika komt deze asperge, met haar enorme stengels die langs de zuil tot meer dan 6 m hoog klimmen, dankzij de verhout-gespoorde bladeren van de hoofdas. Zoals bij de meeste aspergesoorten zijn ook deze stengels eerder kortlevend en worden geregeld vervangen door nieuwe scheuten. Hun groeisnelheid is behoorlijk indrukwekkend.

Europa 800

***Semele androgyna* (Ruscaceae, Muizendoornfamilie)**

Bij deze liaan zien we gekke bladeren met talrijke blijvende steeltjes aan de rand. In de lente dragen deze "bladeren" bloemen. Een zoveelste botanische bedrieger ! Het "blad" is geen echt blad, maar een bladachtig geworden sten-gel. De echte bladeren zijn verkleind, en herkenbaar als kleine schubjes aan de voet van de valse bladeren.

***Cupressus dupreziana*, *Saharacipres* (Cupressaceae, Cipresfamilie)**

In 1979 passeerde een expeditie van de Universiteit Gent in Algerije op het Tassili N'Ajjer hoogplateau langs een populatie van enkele oude Sahara-

cipressen. Een klein aantal kegels werd verzameld en meegebracht naar de Plantentuin, waar de zaden te kiemen werden gelegd. Eén enkel zaadje ging kiemen, en groeide uit tot een flinke boom, de moederplant, die echter geen enkele keer tot kegelvorming is overgegaan. Meerdere keren zijn stekken genomen, met succesvolle uitgroei, en de boom hier is zo'n stek van de generatie 1992. De moederplant is in 2008 verwijderd wegens te groot geworden.

Dracaena draco & Dracaena draco subsp. ajgal, Drakenbloedboom (Ruscaceae, Muizendoornfamilie)

Op de Macaronesische eilanden, het Anti-Atlasgebergte in Marokko, de Oost-Afrikaanse bergen, en Socotra komen een aantal verwante, boomvormige soorten *Dracaena* voor. Hun habitus is merkwaardig, door hun ongewone architectuur van het koepelvormige Leeuwenberg-model. Recent is deze groep het onderwerp van moleculaire studies, en de voorlopige analyses leveren eerder onverwachte resultaten. Zo is voor de Marokkaanse populatie een aparte ondersoort beschreven (subsp. *ajgal*), en uit Gran Canaria is totaal onverwacht een tweede soort beschreven.

Ons oude exemplaar is van onbekende origine, en haar hoge onvertakte stam is het gevolg van géén bloei. Pas omstreeks 1990 is éénmalig een bloei opgetreden, en dan een tweede maal in 2011. Het resultaat van dit aberrante gedrag is eigenlijk een artefact, een boom zoals u ze in de natuur nooit zal aantreffen...

Wat verder, dicht bij de stapstenen staan drie jonge planten van de Marokkaanse ondersoort, en ik vrees dat ze dezelfde weg zullen opgaan, zonder bloei, zonder vertakking, nieuwe artefacten.

Paul Goetghebeur

'In de tuin'; literatuur van toen voor nu en later

De lente lijkt niet het ideale seizoen om jullie een tuinboek aan te prijzen.

Hoewel... nu ik dit schrijf, begin maart, klopt de weervoorspelling perfect: dagenlang kil weer met sneeuwbuien, sneeuwregen en ...gewone regen.

Je zou voor minder met een goed boek weer onder de winterdekens krui-
pen.

Maar kijk, daartoe lenen de geschriften die ik u wil aanprijzen dan weer niet.

Eerder dacht ik u deze bloemlezing aan te prijzen voor die momenten waar-
bij u achteroverleunend in uw favoriete zetel, met koffie en gebak, ja zelfs
met een wilde sigaar, aangestoken met cederhout, geheel ontvankelijk bent
voor een inspirerend stukje literatuur dat 'toch' over tuinieren handelt. Of
wanneer een flard zonlicht u noopt te genieten in de luwte bij de tuinbank
en u tegelijk goed gezelschap wil (armchair gardening, zoals de Engelsen
het weer zo raak benoemden).

Laten we ze met een hedendaagse term columns noemen, de artikels die
Vita Sackville-West wekelijks publiceerde in The Observer, dit gedurende 14
jaar.

Ze begon haar tuinervaringen te delen met het grote publiek in 1945 en zou
ermee doorgaan tot een paar jaar voor haar overlijden in 1962.

In korte maar pittige en van sierlijke wendingen voorziene schetsen spreekt
ze de lezer aan. Gemoedelijk als een vriendin, met diepe liefde voor planten,
sensitief en toch kordaat, belezen en toch niet belerend...

De rubriek bleek een groot succes en wakkerde menige tuindiscussie aan.
Algauw werd ook duidelijk dat de columns best als zelfstandig werk kon-
den worden uitgegeven.

Alle artikels werden gebundeld in 4 delen : 'In your Garden'(1951), 'In your garden again'(1953), 'More for your garden'(1955) en 'Even more for your garden'(1958).

In 1971 verscheen bij Uitgeverij van Breda een Nederlandse vertaling van een selectie der columns uit de vier boeken door de broers Tholema. Ruim veertig jaar later verschijnt diezelfde vertaling in een uitgave met inleiding door Romke Van Der Kaa. Beide met als titel 'In de tuin'.

De onderwerpen werden per seizoen geordend, dus u zou nu perfect kunnen invallen met de lente (24 artikels), doorgaan in de zomer (32 siësta's), de herfst overbruggen (21 mijmeringen) en uw winterslaap stofferen (met 34 keer troost). Vita S.W. schrijft vanuit haar directe ervaring (een half leven lang tuinierend), tegen een rijke literaire achtergrond aanleunend (goede maatjes met Virginia Woolf) en vol van dynamiek (ook in haar 'private life' durfde er wel eens een taboe sneuvelen). Ze schuwt niet haar missers te vermelden, noch haar onuitgevoerde ideeën te presenteren.

U krijgt meteen een stuk historie aangeboden; sommige vermelde 'nieuwe' planten zijn nu populair en makkelijk verkrijgbaar, andere soorten zal u spijtig genoeg vergeefs zoeken. Ook planten zijn aan modes onderhevig.

Ook hoe je een tuin structureert, of het nu een grote of kleine oppervlakte betreft; u wordt de weg gewezen door een dame die samen met haar echtgenoot de nog altijd veel geprezen tuinen te Sissinghurst creëerde. Nog altijd zijn de structuur van de kamers en assen, de overgang naar de omgeving, de diversiteit aan plantmogelijkheden van dit paradijs niet verouderd. Integendeel; deze tuin is en zal een klassieker blijven. Sommige creaties hebben nu eenmaal eeuwigheidswaarde.

Veel elementen van haar tuin zijn toepasbaar op kleinere schaal. In your garden... alshetware. Wie Sissinghurst bezoekt zal trouwens niet meer op dezelfde manier naar zijn eigen tuin kijken.

Wat zou ik deze bundel graag in elke bibliotheek zien. De paperbackversie is nauwelijks breder dan twee rugjes van die te talrijke, onbeduidende uitgaven voor de amateurtuinder. Hier voel je immers nog de aarde onder de vingernagels, hier is een tuin nog een thuis voor planten, hier is nog ruimte voor fantasie, experiment, ontgoocheling en succes. Hier kijk je mee door de ogen van een fijnzinnig, levenslustig en eigenzinnig mens. Dat is gepopulariseerde vakliteratuur van de bovenste plank.

Bij mijn weten is het boek echter niet meer in of via de klassieke boekhandels te bestellen.

Zelf teer ik op een exemplaar dat ik jaren terug vond in een Amsterdams antiquariaat.

Via het internet kan u nu wel makkelijk een tweedehandsexemplaar te pakken krijgen. Even 'googelen' op de titel, een paar klikken en nog geen week later ligt het bij u op de schoot!

De oorspronkelijke boekjes zijn in Engeland heruitgebracht in 2004.

Mijn huisgenoten weten ondertussen dat ik het ten zeerste zou appreciëren mocht voor mijn verjaardag de Engelstalige originele uitgave in vier delen bij het ontbijt liggen. Ik vermoed dat ik dan, geassisteerd door een goed woordenboek, voor een jaartje zoet ben.

De vraag is of mijn tuin er even goed zal bij varen...

Marc Libert

11de Lentebeurs Plantentuin

Op zondag 22 april 2012 organiseren wij voor de elfde keer de Lentebeurs. De originele ruilbeurs groeide uit tot een niet-commerciële plantenbeurs.

De Lentebeurs valt ook dit jaar samen met de Erfgoeddag met als thema "Helden".

Wie zijn de plantenverzamelaars die vanaf de 18de eeuw op zoek gingen naar nieuwe planten? Welke gebieden bezochten ze en welke gevaren trotseerden ze daarbij? Welke bijzondere planten brachten ze mee? Hoe ontwikkelden tuinbouwkundigen nieuwe cultuurvariëteiten? Het antwoord op deze vragen verneem je tijdens één van de vier **gratis geleide wandelingen** (10.30u, 13u, 14.30u en 16.30u) over "Botanische Helden".

Kinderen tot 12 jaar kunnen deelnemen aan de zoektocht "Word zelf een botanische held".

Doorlopend kan je er ook genieten van een **hapje** en drankje.

Liefhebbers kunnen een stand bekomen in het Palmarium van de Plantentuin. De **plantenbeurs** duurt van 10 u tot 18 u. Het aanvoeren van plantenmateriaal kan gebeuren vanaf 9 u. Tijdens de Lentebeurs is de tuin autovrij. Er kan geparkeerd worden op de parking van het Museumplein of in de parkeergarage van het ICC.

Aan de deelnemende standhouders wordt een bijdrage gevraagd van 5 euro voor een stand van 3 meter. Tafels en stoelen worden ter plaatse voorzien.

Indien u geïnteresseerd bent om deel te nemen, kunt u telefonisch of per email contact opnemen met Chantal Dugardin.

Het programma-overzicht is beschikbaar op de website:
www.plantentuin.ugent.be.

We hopen u op 22 april 2012 in de Plantentuin te mogen begroeten.

Plant van de maand

= *Edgeworthia chrysantha*

Dankzij de goede pen en de scherpe peurzinn van Bernard Symoens heeft u over deze plant een boeiende bijdrage kunnen lezen in ons tijdschrift (jaargang 28, derde nummer, september 2009).

Niet alleen de wetenschappelijke naam *Edgeworthia chrysantha* is prachtig en rollend, maar ook de Nederlandse naam die wij hier gebruiken, de Gouden papierstruik.

Deze soort is een trouwe winterbloeiër, meer bepaald een late-winterbloeiër, die de koude februari probleemloos doorstaat. Enerzijds is het blad reeds lang afgevallen (de plant staat kaal in de winter, en anderzijds hangen de bloemen in dichte hoofdjes omgekeerd, en zijn ze voorzien van een zeer dichte wollige beharing.

Nu openen de bloemen zich, van buiten naar binnen (= centripetaal !), en de gouden hartjes worden zichtbaar. De bloemen produceren een zeer sterke geur, die door de meeste bezoekers als zeer aangenaam wordt ervaren.

In haar kale winterbeeld toont deze struik zeer duidelijk haar bijzondere vertakking. Elk takje eindigt "blind", want de stengeltop splitst zich op in drie gelijke delen, die uitgroeien tot drie nieuwe takjes (maar waarvan de naar buiten gelegen takken vaak sterker uitgroeien dan de meer naar het centrum gelegen takken). Dit bijzondere en uitzonderlijke patroon (= trichotomie) wordt dan telkens herhaald in de lente, na de bloei, en zo kan u eenvoudig de leeftijd van de plant naar de basis aftellen.

Deze ongewone vertakkingsvorm zorgt voor een koepelvormige groei, een architectuurpatroon dat u goed kent van bij *Rhododendron* (waar het evenwel op een andere manier ontstaat, maar met hetzelfde resultaat).

De wilde vorm van deze soort kan u komen bekijken in de schaduwborder, langs de Victoriakas, met een 7-tal struikjes. Dezelfde wilde vorm groeit ook in het Arboretum Azië, vlakbij de "Verborgene Stenen Bank".

Een selectie 'Grandiflora' (met inderdaad grotere bloemen, en een forsere bouw van de plant) groeit links van de ingang naar de serres.

Een beetje verder links, nog net onder de grote Japanse esdoorn, staat een meer rood gekleurde selectie met de naam 'Red Dragon'.

Paul Goetghebeur

De Vrienden van de Plantentuin Gent

Driemaandelijks tijdschrift

Jaargang 31 - Nummer 1 - maart 2012 ISSN 0777- 8821

Redactie en lay-out

Redacteur: Paul Goetghebeur. Coördinator: Karel Reusens.

COLOFON

Aan de samenstelling van dit nummer hebben meegewerkt: Chantal Dugardin, Paul Goetghebeur, Marc Libert, Gilberte Neyt, Karel Reusens.

Onze welgemeende dank gaat ook uit naar alle vrijwillige medewerkers die zorgden voor plooï-, kleef-, en transport-activiteiten, die het verschijnen van het vorige nummer mogelijk hebben gemaakt.

Print: Atlas Copy, Ledeberg

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 2012

Overname van artikels is alleen mogelijk ná schriftelijke toestemming van de redacteur.

Lidgeld 2012 (geldig voor een gezin)

Lid	11 euro
Beschermend lid	15 euro
Steunend lid	25 euro

Te betalen op rekening BE21 0011 1921 5403 van de Vrienden van de Plantentuin Gent, p/a Willy Maststraat 51 9032 Wondelgem, met als vermelding "lidgeld 2012" en "naam van het lid".

Wil a.u.b. de naam en het adres van het lid vermelden, indien deze verschillend is van de betalende persoon. Beste dank.

Meerjarig lidmaatschap

Een meerjarig lidmaatschap is mogelijk (inflatie-bestendig!) onder de voorwaarden hieronder beschreven (warm aanbevolen)

Lid, 5 jaar	50 euro
Beschermend lid, 5 jaar	75 euro
Steunend lid, 5 jaar	125 euro

Lidmaatschap voor het leven (vanaf 50 jaar)

Lid voor het leven	200 euro
Beschermend lid voor het leven	350 euro
Steunend lid voor het leven	550 euro

Geneeskracht van planten : een evaluatie, gratis rondleiding op zondag 3 juni, 10 uur

De rondleiding schetst de geschiedenis van de geneeskrachtige planten, de evolutie van hun gebruik en hun plaats in de moderne westerse geneeskunde. Diverse geneesplanten worden besproken.

Hilde Van Crombrugge

GENTSE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN (deel 1)

RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS IN VERBAND MET PLANTEN

APPEL:

veur nen appel en en ei (uiterst goedkoop)

bleuzen gelijk nen appel (mooie rode teint)

zoveel appels of peren hebben (het komt overeen uit)

appels veur mijn lief, z'et zuu geiren fruit (bij wijze van verontschuldiging bij oprisping van de maag)

een appelbie (wesp)

appelbleiwzeegroen (moeilijk te bepalen kleur - als men wil overdrijven voegt men er aan toe:) met gele strepen

een appel fleiwte (lichte bezwijming)

't es 'n appelke in twiëe (kleine nalatenschap tussen twee erfgenamen te verdelen)

appelkes (schertsend voor kleine borsten)

appeltrot (appelmoes)

een êwe appeltoarte (een oude vrouw)

een appeltoarte (oorveeg)

een appeltoarte (scherts voor grote oren)

AARDAPPEL

petoatergroeze (groen van de aardappelplant)

petoaters mee vierwirk (aardappelen met ajuinsaus)

den tijd van de bleeke bleiwe petoaters (een tijd die men zich niet herinnert)

waarveur dat ons Heere zijn petoaters loat groeien (een dommerik)

ons reize ligt in der petoaters (mislukt)

nog iene die gien petoaters nie meer en zal eten (iemand die overleden is)

petoaters mee zoekt de vis (zuinig leven, alleen aardappelen eten, vis is er niet bij)

ne vuile petoater (knoeier)

iemand nen petoater geven (kaakslag)
ge hebt eu petoaters nie opgeëten (gat in de kous)
mijn petoaterbeschuuutje (lief meisje)
hoe zijde gij angepetoaterd (verkeerd gekleed)
een petoaterke van een kind (een klein kindje)
petoaterkieste (kiem van een aardappel)
nen petoaterneuze (grote dikke neus)
toatjespap (aardappelen gestoofd en gestampt met karnemelk)
Petoaterkruid (zwarte nachtschade)

AJUIN

spreek uit: aajntsjuun
ge zult mijnen ajuin niet pellen (ge zult het niet te weten komen)
euwen ajuin luupt te veuren (of achter) uw uurwerk staat niet juist
ten steekt op geen ajuinpelle (het komt niet aan op een kleinigheid)
weversvlees (aardappelen en ajuin, er was niet veel anders voor het werk-
volk)

BIEZEN

zijn huufd laten hangen gelijk een bieze (neerslachtig zijn)

BLOEMKOOL

blomkuule: dikke blozende vrouw
wil ook zeggen: meisje van lichte zeden
spotnaam voor de gentse politie toen ze nog een witte helm droegen

BLOEMPOT

blompot
pronken gelijk nen blompot (vrouw die veelkleurig gekleed is)

BOERENWORMKRUID

Reinvaart: rein = middelnederlands voor verhoogde berm als grens,
vaar = associatie van het blad met een varenblad, boerenwormkruid
groeit langs de bermen
zieverzoed

BOOM

nen boom
zijn boom zal in den hemel nie groeien (zijn plan zal mislukken)
iets an de buumen vertellen (aan iedereen vertellen)
ne vent gelijk nen boom (kloeke vent)
gien iene boom valt er van den iesten slag (er is tijd nodig om een zaak te
doen slagen)
hij is verplicht de boomkes te tellen (hij heeft geen geld om op een feest te
verteren en telt al wandelend de boomkes als tijdverdrijf)
ondereind van een gevelde boom = 'n isgat
takken keunde pleujen, buumen nie (jeugd kan men vormen, ouderen niet)

BONEN

buunen - beuntjes
een platte buune (magere vrouw)
in iemands buunen luupen (iemand misnoegd maken)
avanceren gelijk buunen knuupen (traag vooruitgaan)
een beuntje hebben voor iemand (bijzondere genegenheid)
't es beuntjes marie (iemand die profijtig spreekt)

BOS

den bos in zijn (weg zijn of dood zijn)
nen bosbeer (slecht geluimd iemand)

Gilberte Neyt

Wordt vervolgd

Ik noteerde 13 oktober al in mijn agenda.

En jý?

De Vrienden bouwen een feest in de Plantentuin

Zaterdag 13 oktober 2012

Thema: Amerika

Nu bloeiend in de Plantentuin
Edgeworthia chrysantha (zie pag. 38)

DIGITAAL PRINT CENTER

Specialist in grote volumes

Elke soort van afwerking

Snel en verzorgd werk

Kopiëren van hoogstaande kwaliteit

☎ 09 245 02 25
✉ Info@atlascopy.be
🌐 www.atlascopy.be

Atlas
Print

Driemaandelijks tijdschrift
Jaargang 31 - nr. 1 - maart 2012
ISSN - 0777 - 8821
v.u. Paul Goetghebeur
K.L. Ledeganckstraat 35, 9000 Gent

Afgiftekantoor Gent 1
Erkenningsnummer P 608175

België-Belgique	
P.B	
3/6124	9000